

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Retoryka i erystyka prawnicza		10.9.0799	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
null			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	jednolite studia magisterskie
Wydział Prawa i Administracji	Prawo	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. UG, dr hab. Kamil Zeidler			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		2	
Wykład		15 h wykładu - 0,5 ECTS	
Sposób realizacji zajęć		30 h konsultacji - 1 ECTS	
zajęcia w sali dydaktycznej		15 h praca własna studenta - 0,5 ECTS	
Liczba godzin			
Wykład: 15 godz.			
Cykl dydaktyczny			
2018/2019 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
fakultatywny (do wyboru)		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
<ul style="list-style-type: none"> - Dyskusja - Gry symulacyjne - Praca w grupach - Wykład konwersatoryjny - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia	
		Zaliczenie na ocenę	
		Formy zaliczenia	
		ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie trwania semestru	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Podstawa ocen cząstkowych jest:	
		<ul style="list-style-type: none"> - obecność studentów na wykładzie - aktywność studentów, mierzona sensownością i ilością wystąpień w czasie organizowanych podczas wykładu debat i rozpraw, a także w dyskusjach kończących poszczególne wykłady - fakultatywnie i w uzgodnieniu z prowadzącym przygotowanie pracy pisemnej - co dotyczy sytuacji podwyższania oceny - test z Erystyki Schopenhauera 	
Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia			
W przypadku Retoryki występują wyłącznie kompetencje miękkie, które weryfikowane są w trakcie dalszego życia zawodowego.			
Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi			
A. Wymagania formalne			
brak			
B. Wymagania wstępne			
brak			
Cele kształcenia			

Celem wykładu jest przekazanie studentom podstawowej wiedzy z zakresu retoryki prawniczej, erystyki, podstaw negocjacji wraz z elementami teorii komunikacji, psychologii i socjologii.

Biegłe i przekonujące wystawianie się, a także wyrażanie myśli na piśmie są niezbędnymi elementami wykształcenia prawniczego.

Obok wykładów mających teoretyczny charakter, studenci biorą udział w aranżowanych debatach lub rozprawach, które odbywają się w specjalnie przygotowanych w tym celu salach rozpraw.

Treści programowe

1. Przemiot retoryki i retoryki prawniczej. Geneza dyscypliny i nazwy. Podstawowe pojęcia i zasady retoryki klasycznej (persfazja, audytorium, toposy, cel i funkcje retoryki itp.). Problem etycznych granic persfazji. Retoryka a inne formy komunikowania isę i persfazji. Retoryka a dyscypliny pokrewne i związane (semiotyka, logika, erystyka, teoria komunikacji, teoria informacji, socjologia, psychologia). Mowa żywa a piśmiennictwo retoryczne. Metodyka nauczania i doskonalenia umiejętności retorycznych. Przydatność retoryki oraz teorii komunikacji w zawodach prawniczych.
2. Działy retoryki klasycznej. Podstawowe zasady inwencji, kompozycji i elokucji retorycznej. Podstawowe zasady dotyczące wygłaszania mowy. Mowa improwizowana. Wystąpienie kierowane do audytorium niewyspecjalizowanego.
3. Zagadnienia psychologiczne w retoryce. Komunikacja niewerbalna.
4. Specyfika retoryki prawniczej. Typowe prawnicze audytorium i sytuacje retoryczne. Problem wielości audytoriów w persfazji prawniczej. Normatywne ograniczenia perswazji prawniczej (normy prawne, kodeksy etyki zawodowej, normy moralne i obyczajowe). Typowe toposy i argumenty prawnicze. Uzasadnianie twierdzeń, ocen i norm w pracy prawnika. Umiejętność zadawania pytań jako element wiedzy prawniczej.
5. Erystyka
6. Retoryczno-topiczne koncepcje prawa. Nowa retoryka Ch. Perelman. Koncepcja prawa jako rozmowy. Teoria dyskursu J. Habermasa i R. Alexego. Hermeneutyka prawnicza. Argumentacyjne koncepcje interpretacji prawniczej. Proceduralizacja prawa.
7. Rola prawnika w negocjacjach. Strategie i taktyki negocjacyjne. Fazy negocjacji. Kompetencje negocjacyjne prawników.
8. Symulacja debaty parlamentarnej albo rozprawy sądowej

Wykaz literatury

Literatura wykorzystywana podczas zajęć:

Leksykon retoryki prawniczej. 100 podstawowych pojęć, (red.) P. Rybiński, K. Zeidler, Wyd. C.H. Beck, Warszawa (zalecane tłumaczenie)

J. Jabłońska-Bonca, Prawnik a sztuka negocjacji i retoryki, Wyd. LexisNexis, Warszawa 2002.

A. Schopenhauer, Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów, tłum. B. Konorski, L. Konorska, Warszawa

Literatura studiowana samodzielnie przez studenta:

A. Schopenhauer, Erystyka czyli sztuka prowadzenia sporów, tłum. B. Konorski, L. Konorska, Warszawa

Literatura uzupełniająca:

M. Korolko, Retoryka i erystyka dla prawników, Wyd. Prawnicze PWN, Warszawa 2001.

M. Korolko, Sztuka retoryki. Przewodnik encyklopedyczny, Wyd. PWN, Warszawa 1998.

Efekty kształcenia (obszarowe i kierunkowe)

Wiedza

Student zna podstawy retoryki klasycznej, retoryki współczesnej, a także retoryki prawniczej, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki jej stosowania, ograniczeń proceduralnych i etycznych, a także pragmatycznego jej charakteru. Dodatkowo student wie czym jest i na czym polega erystyka, a także jakie są narzędzia obrony przed nią.

Umiejętności

Student umie konstruować przemówienie zgodnie z podstawowymi zasadami retoryki. Student rozpoznaje argumentacje rzetelną i nierzetelną, a także powszechnie występujące sposoby erystyczne oraz umie się przed nimi bronić. Student potrafi badać warstwę argumentacyjną sporu.

Kompetencje społeczne (postawy)

Student staje się osobą nie tylko poprawnie komunikującą się, wyrażającą swoje myśli, a także osiagającą swe cele za pomocą zasad i narzędzi persfazji, których uczy retoryka, ale także staje się wnikliwym obserwatorem otaczającej go rzeczywistości poprzez umiejętność dostrzegania i oddzielania nierzetelnej argumentacji oraz obrony przed sposobami erystycznymi, z którymi się na codzień spotyka. Rozumie także konieczność nieustannego doskonalenia swych kompetencji komunikacyjnych i perswazyjnych.

Kontakt

http://prawo.ug.edu.pl/pracownik/3323/kamil_zeidler